

Aan: het college van B&W van de gemeente Rotterdam, ter attentie van de wethouder de heer Lansink-Bastemeijer

Datum: 13 augustus 2024

Onderwerp: advies inzet wilde dieren bij evenementen of reizende tentoonstellingen

Geacht college,

De adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur heeft als onafhankelijk orgaan tot taak uw college zo tijdig mogelijk, gevraagd en ongevraagd, te adviseren over beleidsvraagstukken en de implementatie daarvan ten aanzien van dierenwelzijn en stadsnatuur. In onze vergaderingen hebben wij gesproken over de inzet van wilde dieren bij evenementen of reizende tentoonstellingen in de stad en maken wij graag gebruik van de mogelijkheid om u hierover ongevraagd te adviseren.

Aanleiding

De inzet of het gebruik van dieren bij evenementen of reizende tentoonstellingen is steeds vaker onderwerp van het publieke debat. Recent nog (in maart 2024) verzette de uit dierenartsen bestaande organisatie Caring Vets zich tegen het gebruik van dieren bij optochten in 's-Hertogenbosch (Brabants Dagblad, 23 maart 2024). Ook kerststallen met levende dieren zijn regelmatig onderwerp van verhitte discussies. De inzet van wilde dieren bij circussen is inmiddels bij wet verboden.

In Rotterdam

Van 29 juni tot en met 23 juli 2023 bevond zich in de Koopgoot een pop-up store, met TV-bekendheid Sterrin (zie: <https://www.rotterdamcentrum.nl/actueel/ontdek-de-jungle-experience-in-de-koopgoot>). Van die website: "Een leuk uitje voor alle kinderen die van de jungle en reptielen houden."

Ook afgelopen en deze zomer (recentelijk nog op 10 en 11 augustus 2024) stond in de Hoogstraat (in het verlengde van de Koopgoot) "The Ara show"; een persoon die een aantal wilde papegaaien bij zich had waar de voorbijganger mee op de foto kon. Hier worden zeer intelligente, sociale en niet gedomesticeerde vogels gebruikt om publiek te vermaken. Er is geen educatieve boodschap, dieren worden niet in hun natuurlijke leefomgeving getoond, sterker nog, ze worden uit hun verblijf gehaald en een paar keer per dag versleept.

Papegaaien en zeker deze soorten kunnen enorm hard kunnen bijten en letsel veroorzaken (Diergaarde Blijdorp en Plaswijckpark worden door de overheid verplicht deze vogels zodanig te houden dat het publiek ze niet aan kan raken). Daarnaast zijn papegaaiachtigen ook nog eens dragers van zoönosen zoals *Chlamydia psittaci* (of Psittacosis), beter bekend staand als papegaaienziekte; een ziekte die van papegaai op mens kan overspringen en ernstige longontsteking kan veroorzaken. Daar is op te testen, maar niet bekend is of dat ook gebeurt. De gemeente Rotterdam geeft dergelijke instellingen een vergunning om met hun dieren 'op te treden' of in ieder geval 'te tonen'. De gemeente Rotterdam verstrekt sinds 2019 een informatieblad aan mensen die in Rotterdam een evenement met dieren organiseren. Het

verstrekken van een informatieblad is heel iets anders als strikt toezien op primair dierenwelzijn, veiligheid voor mens en dier en secundair de educatieve boodschap. Overigens wordt dit informatieblad bij 'The Ara show' niet nageleefd; er wordt vermeld dat de dieren natuurlijk gedrag moeten kunnen vertonen, terwijl deze sociale dieren hier zonder soortgenoten gehouden worden.

Gedomesticeerd versus niet-gedomesticeerd (wild)

Er moet een duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen gedomesticeerde en niet-gedomesticeerde dieren. Gedomesticeerde dieren zijn door de mens gekweekte diervormen. Deze zijn in eerste plaats geselecteerd op aanpassing aan de nabijheid van de mens en het vrij zijn van zoönosen, en daarnaast ook nog op andere eigenschappen, waaronder eigenschappen als melk- of vleesproductie, trek- of springkracht, of allerlei andere eigenschappen, waaruit bijvoorbeeld bij de hond (afstamming van de wolf) extreme varianten zijn ontstaan. Aangezien gedomesticeerde dieren gedurende duizenden jaren geselecteerd zijn op aanwezigheid van de mens en ook vrij zijn van zoönosen, en de inzet van deze dieren in nabijheid van de mens maatschappelijk nog zeer geaccepteerd is zien wij als commissie geen noodzaak daarover een standpunt in te nemen, zolang aan de welzijnseisen van de dieren, zoals vermeld in het voornoemde informatieblad wordt voldaan.

Anders wordt het indien het de inzet van wilde (dus niet gedomesticeerde) dieren betreft. Ongetwijfeld bevinden zich er binnen deze wilde diersoorten individuele dieren die gewend zijn aan de aanwezigheid van de mens, bijvoorbeeld doordat ze door de mens grootgebracht zijn, maar dat maakt het nog geen gedomesticeerde dieren. De gemeente, die de vergunning verstrekt en daarmee in ieder geval een deel van de verantwoordelijkheid voor dierwelzijn en de volksgezondheid overneemt, kan niet garanderen dat alle ingezette dieren vrij zijn van zoönosen en geen letsel veroorzaken bij het publiek. Daarnaast is maar zeer de vraag of aan de welzijnseisen van deze wilde dieren voldaan wordt.

Andere gemeenten

Uiteraard is dit ook onderwerp van gesprek bij andere gemeentes. Het is immers onderdeel van het publieke debat over dierwelzijn. Op de website van de gemeente Den Haag valt te lezen dat ze straatartiesten met dieren niet toelaten. Bij de gemeente Zaanstad is het plan om geen subsidie meer te verstrekken aan evenementen waarbij dieren gebruikt worden, gedomesticeerd of niet-gedomesticeerd. Ook in 's-Hertogenbosch en andere gemeenten is de inzet van dieren bij evenementen inzet van het publieke debat.

Overwegingen en advies

Evenementen of activiteiten met dieren verbieden op grond van dierenwelzijn is juridisch voor de gemeente niet mogelijk, omdat deze bevoegdheid uitsluitend bij de minister van Landbouw ligt. De gemeente kan een activiteit wel verbieden indien het gevaarlijke dieren betreft. De door de minister gepresenteerde Huis- en Hobbydierenlijst voor zoogdieren, die per 1 juli 2024 van kracht gegaan, omschrijft 'gevaarlijke dieren' als dieren die om vanwege hun kracht of wapens een gevaar vormen voor mensen, of vanwege de ziektes die ze met zich meedragen. De commissie adviseert het college daarom uiterst terughoudend om te gaan met het verstrekken van vergunningen aan evenementen waarbij niet-gedomesticeerde dieren ingezet worden en zich te vergewissen dat deze dieren op veilige afstand van het publiek gehouden worden en regelmatig aantoonbaar negatief getest zijn op zoönosen.

De commissie verneemt graag uw reactie op ons advies.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink. It features a stylized 'M' followed by 'Damen'. The signature is enclosed within a large, loopy oval shape.

Marc Damen
voorzitter Adviescommissie Dierenwelzijn en Stadsnatuur